

## A R R E S T

---

*In zake* : de prejudiciële vraag gesteld door de rechtbank van eerste aanleg te Brussel bij vonnis van 17 maart 1992 in zake de procureur des Konings en de Vereniging der mond- en tandartsen van België tegen R. Schrooyen.

Het Arbitragehof,

samengesteld uit de voorzitters D. André en F. Debaedts, en de rechters L. De Grève, L.P. Suetens, M. Melchior, P. Martens en Y. de Wasseige, bijgestaan door de griffier H. Van der Zwalmen, onder voorzitterschap van voorzitter D. André,

wijst na beraad het volgende arrest :

\*  
\*            \*

### I. *Onderwerp*

In een vonnis van 17 maart 1992 in zake de procureur des Konings en de Vereniging der mond- en tandartsen van België tegen R. Schrooyen, heeft de rechtbank van eerste aanleg te Brussel (55ste kamer zitting houdende in correctionele zaken) de volgende prejudiciële vraag gesteld :

« Schendt het tweede lid van artikel 1 van de wet van 15 april 1958 volgens hetwelk onder reclame, zoals in dat artikel omschreven, niet is begrepen het feit voor de mutualistische klinieken en polyklinieken ter kennis van hun leden te brengen de zitdagen en -uren, de naam van hun titularissen en de wijzigingen die ermede verband houden, de artikelen 6 en 6bis van de Grondwet ? »

### II. *De feiten en de rechtspleging in het bodemgeschil*

René Schrooyen wordt voor de correctionele rechtbank te Brussel vervolgd wegens overtreding van de artikelen 1, 3, 7 en 8 van de wet van 15 april 1958 betreffende de publiciteit inzake tandverzorging.

Hem wordt ten laste gelegd dat hij een bij die bepalingen verboden reclame heeft gemaakt bij gelegenheid van een promotie die hij had georganiseerd voor een methode om tanden wit te maken, methode die enkel mag worden gebruikt door een tandarts die beschikt over een uitrusting die wordt verkocht door de b.v.b.a. « Ets. René Schrooyen - Produits dentaires », waarvan de beklagde zaakvoerder is. René Schrooyen geeft toe dat hij na afloop van een persconferentie aan de journalisten een dossier heeft overhandigd waarin stond dat bijkomende inlichtingen konden worden verkregen bij de vennootschap, waarvan het telefoonnummer was vermeld. Hij beweert evenwel dat die vermelding voor de journalisten bestemd was en dat het de journalisten zijn die het initiatief hebben genomen om die vermelding in hun artikels op te nemen. Tal van personen hebben contact opgenomen met de beklagde, die hun de lijst heeft bezorgd van de lokale pratici die de door hem aangeprezen methode om tanden wit te maken, toepassen. De rechtbank heeft daaruit afgeleid dat de beklagde op die manier rechtstreeks reclame had gemaakt voor sommige tandartsen, maar heeft, alvorens uitspraak ten gronde te doen, aan het Hof de voormelde vraag gesteld.

### III. De rechtspleging voor het Hof

De prejudiciële vraag is bij het Hof aanhangig gemaakt door de overzending van een expeditie van de voormelde verwijzingsbeslissing, die op 23 maart 1992 ter griffie is ontvangen.

Bij beschikking van dezelfde datum heeft de voorzitter in functie de leden van de zetel aangewezen conform de artikelen 58 en 59 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof.

De rechters-verslaggevers P. Martens en L.P. Suetens hebben geoordeeld dat ten deze geen toepassing diende te worden gemaakt van de artikelen 71 en volgende van de voormelde bijzondere wet.

Van de verwijzingsbeslissing is conform artikel 77 van de organieke wet kennis gegeven bij op 2 april 1992 ter post aangetekende brieven, die op 3, 6 en 13 april 1992 aan de geadresseerden ter hand zijn gesteld.

Het bij het artikel 74 van de voormelde wet voorgeschreven bericht is bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 3 april 1992.

De Ministerraad, vertegenwoordigd door de Eerste Minister, met ambtswoning te Brussel, Wetstraat 16, heeft bij op 11 mei 1992 ter post aangetekende brief een memorie ingediend.

René Schrooyen, wonende te 1150 Brussel, Roger Vandendriesschelaan 28, die woonplaats heeft gekozen ten kantore van Mr. Ed. Jakhian en Mr. D. Lagasse, Terhulpsesteenweg 187, 1170 Brussel, heeft bij op 14 mei 1992 ter post aangetekende brief een memorie ingediend, die op 15 mei 1992 ter griffie is ontvangen.

Conform artikel 89 van de organieke wet zijn afschriften van die memories overgezonden bij op 18 juni 1992 ter post aangetekende brieven, die op 19 juni 1992 aan de geadresseerden ter hand zijn gesteld.

René Schrooyen heeft bij op 26 juni 1992 ter post aangetekende brief, die op 29 juni 1992 ter griffie is ontvangen, een memorie van antwoord ingediend.

Bij beschikking van 18 juni 1992 heeft het Hof de termijn waarbinnen het arrest dient te worden gewezen, tot 23 maart 1993 verlengd.

Bij beschikking van 2 december 1992 is rechter Y. de Wasseige aangewezen om de zetel aan te vullen ter vervanging van rechter D. André, die toen de functie van voorzitter vervulde en daarna op 22 december 1992 tot voorzitter van het Hof is verkozen.

Bij beschikking van 20 december 1992 heeft het Hof de zaak in gereedheid verklaard en bepaald dat de zaak voorkomt op de terechtzitting van 12 januari 1993.

Van die beschikking is aan de partijen kennis gegeven, die, evenals hun advocaten, van de datum van de terechtzitting op de hoogte zijn gebracht bij op 2 december 1992 ter post aangetekende brieven, die op 3 december 1992 aan de geadresseerden ter hand zijn gesteld.

Op de terechtzitting van 12 januari 1993

- zijn verschenen :

. Mr. D. Lagasse advocaat bij de balie te Brussel, voor R. Schrooyen;

. Mr. P. Legros advocaat bij de balie te Brussel, voor de Ministerraad;

- hebben de rechters P. Martens en L.P. Suetens verslag uitgebracht;

- zijn de voornoemde advocaten gehoord;

- is de zaak in beraad genomen.

De rechtspleging is gevoerd conform de artikelen 62 en volgende van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, die betrekking hebben op het gebruik van de talen voor het Hof.

#### IV. *In rechte*

A.1. In zijn memorie analyseert de voor de verwijzende rechter vervolgte persoon de bepalingen van het koninklijk besluit van 1 juni 1934 houdende reglement op de beoefening der tandheelkunde, betreffende de openbare aankondigingen, die zijn toegelaten, en de reclame, die is verboden. Hij herinnert eraan dat artikel 1 van de wet van 15 april 1958 een dubbel doel had : de reclame die door andere personen dan de tandartsen zelf zou worden gemaakt, te verbieden en de misbruiken te bestrijden waaraan bepaalde « klinieken of tandartskabinetten » zich schuldig maakten. Hij merkt op dat de bepaling, die inzonderheid voor de ziekenfondsen is opgenomen, tot doel had « geen hinderpaal te stellen aan een bescheiden voorlichting van de grote collectiviteiten die zich laten verzorgen in de klinieken en poliklinieken van mutualiteiten » (*Gedr.St.*, Kamer 809 (1957-1958), nr.1, p.3; Senaat, 228 (1957-1958), p.2). Hij is van oordeel dat die bepaling discriminerend is in zoverre zij enkel de klinieken en poliklinieken van de ziekenfondsen toestaat - discreet - « reclame » voor sommige tandartsen te maken. Is het nagestreefde doel weliswaar wettig, toch lijkt er voor het criterium van onderscheid geen objectieve en redelijke verantwoording te bestaan. In ieder geval acht hij de gevolgen van de maatregel onevenredig met het nagestreefde doel.

Hij doet opmerken dat hij wordt vervolgd terwijl hij zelf niet het initiatief heeft genomen om in contact te komen met de personen aan wie hij een discrete informatie heeft gegeven over de tandartsen die hen zouden kunnen verzorgen, terwijl de klinieken en poliklinieken van de ziekenfondsen het recht toegewezen krijgen het initiatief te nemen voor de toegestane reclame.

Hij besluit als volgt :

« In zoverre de informatie bescheiden blijft, namelijk als zij niet tot doel heeft cliënteel aan te trekken, maar zich beperkt tot het verschaffen van informatie aan het publiek betreffende de uurroosters van de consultaties en de wijzigingen die ermee verband houden, moet zij kunnen worden gegeven door alle derden die een beroep uitoefenen in de sfeer van de tandheelkunde en niet enkel door mutualistische klinieken en poliklinieken. »

A.2. In zijn memorie van tussenkomst vraagt de Ministerraad zich af of het nodig was de voormelde prejudiciële vraag te stellen. Gesteld dat de in artikel 1, tweede lid, van de wet van 15 april 1958 opgenomen uitzondering discriminerend is, dan moet het beginsel van het verbod van reclame inzake tandverzorging daarom nog niet in het geding worden gebracht. Integendeel, de opheffing van de afwijking zou het principiële verbod versterken. De Ministerraad besluit dat een bevestigend antwoord op de gestelde vraag niet tot gevolg kan hebben dat de voor de verwijzende rechter vervolgte persoon aan een veroordeling zou ontsnappen.

Ten gronde voert de Ministerraad aan dat het door artikel 1 van de wet van 15 april 1958 ingestelde onderscheid op een objectief en redelijk criterium berust en dat het wordt verantwoord door het bijzondere statuut van de ziekenfondsen in het Belgische recht.

Ten aanzien van het redelijke verband van evenredigheid doet de Ministerraad gelden dat uit de tekst van de wet, zoals toegelicht in de parlementaire voorbereiding, blijkt dat de afwijking slechts op enkele bepaalde handelingen betrekking heeft en dat zij in haar omvang nauwkeurig afgemeten is.

A.3. In zijn memorie van antwoord doet de voor de verwijzende rechter vervolgte persoon opmerken dat hij geen kritiek heeft op het feit dat een afwijking is voorgeschreven, maar wel op het feit dat die afwijking enkel in het voordeel van de klinieken en poliklinieken van de ziekenfondsen speelt.

Ten gronde is hij van oordeel dat de dienst die aan het publiek wordt verleend door de tandartsen die in mutualistische klinieken en poliklinieken werkzaam zijn, zich niet onderscheidt van de dienst die door de andere tandartsen wordt verleend en dat de overwegingen betreffende de oorsprong van de mutualistische maatschappijen - die slechts een poging zijn tot verantwoording *a posteriori* die men niet in de parlementaire voorbereiding vindt - niet pertinent zijn.

B.1. Krachtens artikel 26, § 2, derde lid, 2°, van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof staat het aan de rechter die een prejudiciële vraag stelt vooraf na te gaan of het antwoord op die vraag onontbeerlijk is om uitspraak te doen. Het Hof, waarbij de vraag bij vonnis van 17 maart 1992 van de correctionele rechtbank te Brussel op regelmatige wijze aanhangig is gemaakt, dient niet te onderzoeken of het antwoord dat het zal geven, nuttig is voor de verdediging van de voor de verwijzende rechter vervolgte persoon. Het Hof dient enkel te zeggen of artikel 1 van de wet van 15 april 1958 al dan niet een discriminatie in het leven roept in zoverre het tweede lid van dat artikel reclame inzake tandverzorging toestaat wanneer die door een kliniek of polikliniek van de ziekenfondsen wordt gemaakt, terwijl het eerste lid die reclame in alle andere gevallen verbiedt.

B.2. Artikel 1 van de wet van 15 april 1958 bepaalt :

« Niemand mag voor het verzorgen of voor het doen verzorgen door een al dan niet bevoegd persoon, in België of in het buitenland, van aandoeningen van letsels of afwijkingen van de mond en van de tanden direct of indirect enige reclame maken, zoals door uitstallingen of uithangborden, door opschriften of platen die kunnen misleiden omtrent de wettelijke aard van de opgegeven activiteit, door prospectussen, circulaires, brochures, strooibiljetten, langs de pers, de ether of de bioscoop, door de belofte of het verlenen van allerhande voordelen, zoals kortingen, kosteloos vervoer van patiënten, of door optreden van ronselaars of klantenjagers.

Onder reclame, zoals in dit artikel omschreven, is niet begrepen het feit voor de mutualistische klinieken en polyklinieken ter kennis van hun leden te brengen de zitdagen en -uren, de naam van hun titularissen en de wijzigingen die ermede verband houden. »

Zoals uit de tekst van het eerste lid van artikel 1 en uit de memorie van toelichting bij de wet van 15 april 1958 blijkt, heeft de wetgever de bestaande wetgeving willen aanvullen die niet bij machte was gebleken « (een einde te maken aan) al de handels- of kwakzalverpraktijken die bij de uitoefening van de tandheelkunde al te vaak voorkomen. » Hij heeft de « schreeuwerige reclame » willen treffen die wordt georganiseerd door « klinieken met een commercieel karakter (die) alle overtuigingsmiddelen aanwenden om een cliënteel te lokken die des te gemakkelijker te overreden is dat zij weinig afweet van de gevaren waaraan zij zich blootstelt » (*Gedr. St.*, Kamer, 809, 1957-1958, nr.1, p.1 tot 4).

De wet strekt er ook toe « het strafpeil te verhogen en de mogelijkheid te scheppen om straf

uit te spreken tegen onbevoegden wier optreden schade doet aan het belang van de volksgezondheid en de waardigheid van het beroep » (Verslag van de Commissie van Volksgezondheid en van het Gezin, *Gedr.St.*, Senaat, zitting 1957-1958, 228).

B.3. Het tweede lid van artikel 1 van de wet van 15 april 1958 wijkt geenszins af, ten voordele van de mutualistische klinieken en poliklinieken, van het verbod op reclame dat in het eerste lid is voorgeschreven. Het bepaalt enkel dat die klinieken en poliklinieken geen verboden reclame voeren wanneer zij « de zitdagen en -uren, de naam van hun titularissen en de wijzigingen die ermee verband houden, ter kennis van hun leden brengen ».

B.4. Die bepaling dient in verband te worden gebracht met artikel *8quinquies*, eerste lid, van het koninklijk besluit van 1 juni 1934 houdende reglement op de beoefening der tandheelkunde, gewijzigd bij het koninklijk besluit van 9 november 1951. Dat artikel bepaalt :

« Voor de bekendmaking aan het publiek, mag op het gebouw waar een overeenkomstig artikel 1 bevoegde persoon de tandheelkunde beoefent, slechts een opschrift of een plaat van bescheiden afmetingen en uitzicht aangebracht worden, waarop de naam van de bevoegde persoon en eventueel zijn wettelijke betiteling, zijn zitdagen en -uren, de benaming van de onderneming of het verzorgingsorganisme voor rekening waarvan hij zijn beroepsactiviteit uitoefent, vermeld worden; daarop mag insgelijks het onderdeel der tandheelkunde dat de bevoegde persoon inzonderheid uitoefent, aangegeven worden : operatieve tandheelkunde, mondprothese, orthodontie, tandchirurgie. »

Artikel 1, tweede lid, van de wet van 15 april 1958 heeft tot doel de mutualistische klinieken en poliklinieken waarin tandartsen werkzaam zijn, toe te laten hun leden een zelfde informatie te geven als die welke de tandartsen op grond van het voormelde artikel *8quinquies* aan hun cliënteel mogen geven. De bij artikel *8quinquies* toegestane informatie betreft alle tandartsen, ongeacht of zij individueel werken, in tandartskabinetten of in openbare of private klinieken. Voor de Commissie van Volksgezondheid en van het Gezin in de Senaat heeft de Minister trouwens verklaard dat « alle klinieken en ziekenhuizen het recht hebben de spreekuren en de namen van de artsen ter kennis te brengen van het publiek, binnen de perken van artikel *8quinquies* van het koninklijk besluit van 1 juni 1934 ...».

Artikel 1, tweede lid, van de wet van 15 april 1958 is weliswaar zodanig geformuleerd dat het niet alleen, zoals bij artikel *8quinquies* van het koninklijk besluit van 1 juni 1934, de opschriften

op het gebouw waar tandverzorging wordt verstrekt, toestaat. Het staat de mutualistische klinieken en poliklinieken ook toe dezelfde informatie via andere middelen te geven. Daardoor ontstaat een ongelijkheid tussen de tandartsen die in de mutualistische klinieken werken en degenen die voor de uitoefening van de geneeskunst van andere groepspraktijken deel uitmaken. Dat verschil in behandeling is niettemin verantwoord in zoverre de door de mutualistische instellingen gegeven informatie niet voor het algemeen publiek bestemd is maar voor de beperkte categorie van personen die reeds voor een ziekenfonds hebben gekozen door zich er bij aan te sluiten.

B.5. Wanneer de bij artikel 1, tweede lid, van de wet van 15 april 1958 voorgeschreven afwijking beperkt blijft tot de erin beschreven informatie, is zij niet onevenredig. Zij staat de beoogde instellingen geenszins toe de aangewende methoden te beschrijven of de verdiensten van de verstrekte verzorging te roemen.

Mocht een mutualistische kliniek of polikliniek in die bepaling een toelating willen zien om af te wijken van de regel die elke reclame inzake tandverzorging verbiedt, dan zou zij zich blootstellen aan de straffen die zijn voorgeschreven bij de artikelen 3 en volgende van de wet.

B.6. Artikel 1, tweede lid, van de wet van 15 april 1958 geeft aan sommige klinieken of sommige tandartsen geen onverantwoord voorrecht.

De vraag dient dus ontkennend te worden beantwoord.

Het Hof,

zegt voor recht,

Artikel 1, tweede lid, van de wet van 15 april 1958 dat bepaalt dat het feit dat de mutualistische klinieken en poliklinieken de zitdagen en -uren, de naam van hun titularissen en de wijzigingen die ermede verband houden ter kennis van hun leden brengen, geen reclame is zoals in dat artikel is omschreven, houdt geen schending in van de artikelen 6 en *6bis* van de Grondwet.

Aldus uitgesproken in Frans en het Nederlands, conform artikel 65 van de bijzondere wet

van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, op de openbare terechtzitting van 18 februari 1993.

De griffier,

De voorzitter,

H. Van der Zwalmen

D. André